

**Letno poročilo o delovanju
registra za preglednost
za leto 2022,**

ki ga je upravni odbor registra za preglednost

pripravil za

Evropski parlament, Svet Evropske unije in Evropsko komisijo

Letno poročilo o delovanju registra za preglednost je treba predložiti institucijam podpisnicam v skladu s členom 13(3) Medinstitucionalnega sporazuma med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o obveznem registru za preglednost, podpisanega 20. maja 2021.

V tem poročilu so navedene stvarne informacije o registru za preglednost, njegovi vsebini in vseh spremembah v zvezi z njim v letu 2022. Vključuje tudi ukrepe glede pogojenosti in dopolnilne ukrepe glede preglednosti, ki veljajo v institucijah podpisnicah v istem letu.

Vsebina

I.	Povzetek	3
II.	Uvod	3
1.	Upravljanje	4
2.	Izvajanje obveznega registra	4
III.	Ukrepi glede pogojenosti in dopolnilni ukrepi glede preglednosti	5
IV.	Dejavnosti sekretariata registra za preglednost.....	8
1.	Spremljanje kakovosti podatkov	8
2.	Služba za pomoč uporabnikom.....	10
3.	Preiskave	10
4.	Sestanki upravnega odbora v letu 2022	11
5.	Usmerjanje in ozaveščanje	12
6.	Tehnični razvoj	12
7.	Revizija Evropskega računskega sodišča o lobiranju v politiki EU in procesu odločanja..	13
V.	Statistični podatki	14
1.	Razvoj registra za preglednost	14
2.	Zastopani interesi	15
3.	Geografski podatki.....	16
4.	Obiski spletišča registra za preglednost	17
VI.	Sklepne ugotovitve	18

I. Povzetek

Leto 2022 je bilo prvo leto polnega izvajanja obveznega registra za preglednost in obenem zelo dejavno leto za novi register. Po prehodnem obdobju, ki so ga registracijski zavezanci imeli na voljo za spremembo svojih podatkov, je spremljanje vsebine registra sedaj osredotočeno na nove vrste informacij, ki jih zagotavljajo prosilci in registracijski zavezanci.

S prehodom na novi sistem se je očitno povečala uporaba registra kot informacijskega in referenčnega orodja za dejavnosti zastopanja interesov na ravni EU. To kažeta povečanje števila vlog za registracijo in povečano število obiskov spletišča v primerjavi s predhodnim letom.

Dejavnosti sekretariata registra so se zato povečale, saj se je povečalo število neposrednih zahtevkov za podporo službe za pomoč uporabnikom (za 64 %) ter število zahtevkov za udeležbo sekretariata v dejavnostih in dogodkih ozaveščanja, namenjenih osebju in deležnikom. Pomembno je, da je sekretariat povečal raven (za 26 %) ciljnega spremljanja registracijskih zavezancev. V letu 2022 se je tudi očitno povečala uporaba orodja za pritožbe, povečalo pa se je tudi število preiskav, ki jih je na svojo pobudo začel sekretariat, kar kaže na visoko raven nadzora nad vsebino podatkovne zbirke.

Te dejavnosti so podrobneje opisane v poročilu.

II. Uvod

Register za preglednost je temeljno referenčno orodje za zastopanje interesov na ravni EU. Kot podatkovna zbirka je zasnovan tako, da javnosti zagotavlja posodobljene informacije o dejavnostih zastopanja interesov, namenjenih vplivanju na postopke pravnega urejanja in izvajanja politik institucij EU. Pomaga pri spremljanju, kateri interesi se zastopajo v institucijah, kdo jih zastopa in v čigavem imenu, na katere zakonodajne dokumente se nanašajo in kateri viri se namenjajo povezanim dejavnostim. Je ključno orodje EU za spodbujanje preglednega in etičnega zastopanja interesov ter za večjo odprtost in prepoznavnost sodelovanja deležnikov in civilne družbe v demokratičnem postopku odločanja EU.

Evropski parlament, Svet Evropske unije in Evropska komisija skupaj upravljajo register za preglednost na podlagi Medinstitucionalnega sporazuma, sprejetega leta 2021¹. Medinstitucionalni sporazum je podlaga za obvezen register za preglednost, podpisnicam pa nalaga, da morajo registracijo določiti kot osnovni pogoj za nekatere ključne dejavnosti lobiranja. Obenem opredeljuje podrobne informacije, ki jih morajo registracijski zavezanci zagotoviti v registru za preglednost, ter kodeks ravnanja, ki ga morajo upoštevati.

To poročilo v skladu s členom 13 Medinstitucionalnega sporazuma vsebuje stvarne informacije o registru za preglednost, njegovi vsebini in morebitnih spremembah, uvedenih v obdobju poročanja. Zagotavlja tudi pregled ukrepov glede pogojenosti in dopolnilnih ukrepov glede preglednosti, ki trenutno veljajo v institucijah podpisnicah.

¹ Medinstitucionalni sporazum z dne 20. maja 2021 med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o obveznem registru za preglednost (UL L 207, 11.6.2021, str. 1).

1. Upravljanje

Register za preglednost ima strukturo upravljanja na dveh ravneh: upravni odbor, ki zagotavlja splošni nadzor in usmeritve v zvezi z registrom, in sekretariat, ki je pristojen za vsakodnevno upravljanje registra.

Upravni odbor zagotavlja splošno izvajanje Medinstitucionalnega sporazuma. V zvezi s tem je pristojen za določitev letnih potreb in prednostnih nalog za register za preglednost, sprejetje letnega poročila o njegovem delovanju in izdajanje splošnih navodil sekretariatu. Zadolžen je tudi za proučitev morebitnih zahtev za pregled ukrepov, ki jih sekretariat uporabi po preiskavi, in odločanje o njih.

Upravni odbor sestavljajo generalni sekretarji Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije. Sestanejo se najmanj enkrat letno, vsak generalni sekretar pa predseduje odboru eno leto. V letu 2022 je upravnemu odboru predsedoval generalni sekretar Evropskega parlamenta.

Sekretariat zastopnikom interesov zagotavlja smernice o registracijskem postopku, spremlja in preverja upravičenost vlog ter preverja kakovost informacij, ki jih predložijo registracijski zavezanci. Obravnava pritožbe v zvezi z domnevnimi kršitvami kodeksa ravnanja s strani registracijskih zavezancev in lahko izvaja ukrepe, če ugotovi, da kodeks ni ustrezno upoštevan. Sekretariat pripravi tudi letno poročilo in ozavešča o registru za preglednost (glej oddelek IV).

Sekretariat sestavlja osebje treh institucij podpisnic, in sicer je trenutno deset zaposlenih za polni delovni čas. V upravnem odboru in v javnosti ga zastopa koordinator, ki nadzoruje vsakodnevno poslovanje. Leta 2022 je bila za koordinatorko sekretariata imenovana vodja enote generalnega sekretariata Komisije, pristojne za preglednost.

Podrobne informacije o upravljanju registra za preglednost so na voljo na njegovem [spletišču](#).

2. Izvajanje obveznega registra

Leto 2022 je bilo prvo leto polnega izvajanja obveznega registra za preglednost, potem ko je bil septembra 2021 objavljen nov registracijski obrazec in je bilo registracijskim zavezancem omogočeno prehodno obdobje za spremembo njihovih vpisov v skladu z novimi zahtevami glede informacij.

Sekretariat je nadzoroval končni prehod na novi sistem ter prvotni presečni datum z 20. marca podaljšal na 30. april 2022, da bi kar največ registracijskim zavezancem omogočil upoštevanje novega sistema. 20. septembra 2021 je skupno 87 % registracijskih zavezancev v registru za preglednost spremenilo svojo registracijo, 1 496 zavezancev pa je bilo iz registra izbrisanih. Registracijski zavezanci, ki so bili izbrisani, lahko še vedno predložijo novo vlogo za registracijo v register za preglednost in bodo po registraciji prejeli novo identifikacijsko številko. Kot pri vseh novih vlogah bo sekretariat preveril upravičenost prosilca ter splošno kakovost podatkov v vlogah, preden aktivira registracijo v registru.

Za večjo ozaveščenost zastopnikov interesov in njihovo lažjo registracijo v novi sistem sekretariat na spletišču registra za preglednost zagotavlja praktično podporo prek službe za pomoč uporabnikom ter s [smernicami](#) po korakih o registracijskem postopku in [pogosto zastavljenimi vprašanji](#).

III. Ukrepi glede pogojenosti in dopolnilni ukrepi glede preglednosti

Evropski parlament, Svet in Komisija vsak z lastnimi sklepi sprejmejo ukrepe glede pogojenosti, pri čemer je registracija v registru za preglednost osnovni pogoj za to, da lahko zastopniki interesov izvajajo določene ključne dejavnosti zastopanja interesov. Te tri institucije lahko tudi sprejmejo dopolnilne ukrepe glede preglednosti, da dodatno spodbudijo registracijo in okrepijo skupni okvir, ki ga vzpostavlja Medinstitucionalni sporazum.

Ukrepi glede pogojenosti in dopolnilni ukrepi glede preglednosti, ki trenutno veljajo v vseh treh institucijah, so podrobneje opisani v nadaljevanju.

Druge institucije, organi, uradi in agencije EU ter države članice v zvezi s svojimi stalnimi predstavništvi pri EU lahko upravni odbor obvestijo o ukrepih glede pogojenosti ali dopolnilnih ukrepih glede preglednosti, ki jih sprejmejo, ter zaprosijo za njihovo objavo na spletišču registra za preglednost. Upravni odbor v letu 2022 ni prejel takih obvestil, kot odziv na poizvedbe pa so na ravni storitev potekale razprave s številnimi drugimi organi EU.

Vse države članice so se zavezale, da bodo med svojim predsedovanjem Svetu ter v šestmesečnem obdobju pred tem uporabile ukrep glede pogojenosti, in sicer da morajo biti sestanki med njihovimi zadevnimi stalnimi predstavniki in namestniki stalnih predstavnikov v EU ter zastopniki interesov pogojeni z registracijo slednjih v registru za preglednost.

Navedeni ukrep glede pogojenosti se uporablja za sestanke, organizirane s stalnimi predstavniki in namestniki stalnih predstavnikov, ko ti delujejo kot predstavniki trenutnega ali prihodnjega predsedovanja Svetu². Tako lahko na takih sestankih sodelujejo le registrirani zastopniki interesov. Leta 2022 je to veljalo za Francijo³ in Češko⁴, ki sta predsedovali Svetu EU, ter Švedsko⁵ kot prihodnje predsedstvo.

Seznam [ukrepov glede pogojenosti in drugih ukrepov glede preglednosti](#), ki trenutno veljajo v institucijah EU, je na voljo tudi na namenski strani spletišča registra za preglednost.

Evropski parlament

Ob upoštevanju njihove posebne vloge in mandata je priporočeno⁶, naj se poslanci Evropskega parlamenta sestajajo samo s tistimi zastopniki interesov, ki so registrirani v registru za preglednost. Vse poslance se tudi spodbuja, naj te sestanke objavijo na svojih predstavitvenih straneh na [uradnem spletišču](#) Parlamenta.

Poročevalci, poročevalci v senci in predsedniki odborov morajo sicer za vsako parlamentarno poročilo objaviti vse načrtovane sestanke z zastopniki interesov. Objavljeni podatki morajo vključevati datum in vrsto ter temo sestanka, ime prisotnega zastopnika interesov in vlogo poslanca (tj. poročevalec, poročevalec v senci, predsednik odbora ali poslanec brez dodeljene

² <https://ec.europa.eu/transparencyregister/public/openFile.do?fileName=Transparency%20register%20-%20Member%20states%27%20political%20declaration.SL.pdf>

³ <https://ue.delegfrance.org/registre-de-transparence>

⁴ Češka je vpisana v register za preglednost | Stalno predstavništvo Češke v Evropski Uniji (mzv.cz).

⁵ [Öppenhetsregistret - Regeringen.se](#)

⁶ [Poslovnik Evropskega parlamenta \(člen 11\(2\)\)](#).

odgovornosti v zvezi z dosjajem). Od 15. januarja 2023 so poslanci za koledarsko leto 2022 prijavili 12 040 sestankov. Od začetka mandata je 481 poslancev prijavilo vsaj en sestanek, med njimi je v letu 2022 54 poslancev to storilo prvič.

Osebe Parlamenta kot tudi vsi javni uslužbenci EU morajo vselej ostati strokovno in osebno neodvisni. Delovati morajo torej na način, ki je skladen z neodvisnostjo njihovega položaja, zato se jim priporoča, naj pred sestankom z zastopniki interesov ali pred sprejetjem povabila na dogodek v njihovi organizaciji preverijo, ali so zastopniki registrirani.

Kot ukrep glede pogojenosti Evropski parlament od zastopnikov interesov zahteva registracijo, da lahko sodelujejo v dejavnostih medskupin ali drugih neuradnih združenj⁷. Zahteva tudi⁸, da so govorniki na predstavitvah njegovih odborov registrirani pred predstavitvijo. Bistveno je, da Evropski parlament določa, da se lahko dolgoročne izkaznice za vstop v njegove prostore izdajo le registriranim zastopnikom interesov⁹. Z dnem 31. decembra 2022 je med 12 425 subjekti, registriranimi v registru za preglednost, 2 030 subjektov imelo vsaj enega akreditiranega zastopnika v Parlamentu. V letu 2022 so skupno 8 604 posamezniki imeli aktivno akreditacijo; v povprečju je to pomenilo 4,24 zastopnika na organizacijo. Leta 2022 je Parlament izdal 6 131 izkaznic za vstop zastopnikom interesov iz registra za preglednost.

Evropski parlament priporoča, naj njegovo osebje preveri registracijo zastopnikov interesov pred dogodki, ki potekajo v njem. Svojim poslancem še priporoča, naj bodo zastopniki interesov, s katerimi nameravajo skupaj gostiti ali organizirati dogodek v prostorih Evropskega parlamenta, registrirani¹⁰.

Svet EU

Kot je določeno v Sklepu Sveta (EU) 2021/929¹¹, je registracija v registru za preglednost osnovni pogoj, da se lahko zastopniki interesov sestanejo z generalnim sekretarjem Sveta ali generalnimi direktorji. Enako pravilo velja za sodelovanje zastopnikov interesov v njihovi strokovni vlogi na tematskih informativnih sestankih, ki jih organizira generalni sekretariat Sveta (po potrebi in po posvetovanju s predsedstvom), ali kot govornikov na javnih prireditvah, ki jih organizira generalni sekretariat Sveta. Osebe mora tudi preveriti poverilnice zastopnikov interesov, da se zagotovi, da so vpisani v register za preglednost. Če zastopniki interesov niso vpisani v register, bi morale osebe temeljito premisliti o primernosti sestankov in se posvetovati z nadrejenim¹².

Kot dodaten ukrep za izboljšanje preglednosti in spodbujanje registracije bi morale biti pošiljanje vabil zastopnikom interesov za udeležbo na sestanku Sveta ali njegovih pripravljalnih teles pogojeno z njihovo registracijo v registru za preglednost. Njihova registracijska številka bi morala biti evidentirana na začasnem dnevnem redu. Letno poročilo Sveta o izvajanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1049/2001 z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije

⁷ Poslovnik Evropskega parlamenta: člen 35(5).

⁸ Člen 7 Sklepa predsedstva Evropskega parlamenta z dne 18. junija 2003.

⁹ Člen 123 Poslovnika Evropskega parlamenta.

¹⁰ Sklep predsedstva Evropskega parlamenta z dne 4. julija 2016.

¹¹ UL L 207, 11.6.2021, str. 19.

¹² Obvestilo osebju CP 35/21 in Obvestilo osebju CP 42/22.

vsebuje ustrezne informacije o udeležbi zastopnikov interesov na sestankih Sveta ali njegovih pripravljalnih teles¹³.

Evropska komisija

Komisija ima uvedena stroga pravila glede svojih stikov in interakcij z zastopniki interesov. Zlasti se lahko vsi člani Komisije, člani njihovih kabinetov in generalni direktorji Komisije sestajajo le z zastopniki interesov, ki so registrirani v registru za preglednost. Navedena obveznost, določena v kodeksu ravnanja članov Evropske komisije¹⁴ in metodah dela¹⁵ Komisije pomeni, da mora biti zastopnik interesov pred takimi sestanki registriran.

Komisija svoje pravilo „če ni registracije v registru za preglednost, ni sestanka“ dopolnjuje z ukrepom glede preglednosti, po katerem morajo biti skladno z njenima sklepoma 2014/838/EU, Euratom¹⁶ in 2014/839/EU, Euratom¹⁷ na spletu objavljene informacije o vseh tovrstnih sestankih z (registriranimi) zastopniki interesov. Komisija je leta 2022 objavila informacije o sestankih¹⁸ z 2 099 registracijskimi zavezanci. Navedeni registracijski zavezanci so imeli 4 416 sestankov s člani Komisije in/ali člani njihovih kabinetov ter 686 sestankov z generalnimi direktorji Komisije¹⁹. Te informacije so objavljene na spletišču Komisije²⁰, obenem pa so za ustrezne registracijske zavezance kot prenosljive datoteke PDF na voljo tudi v vpisih v register za preglednost. Komisija je leta 2022 pripravila konsolidirane nabore podatkov o sestankih z zastopniki interesov, ki so javno dostopni na [spletišču data.europa.eu](https://data.europa.eu) tako v strojno berljivi obliki kot v obliki Excel. To zainteresiranim stranem in javnosti omogoča enostaven in celovit dostop do navedenih informacij, ki jih lahko obdelujejo, da bi pridobili ustrezne podatke.

Kar zadeva upravljanje niže od ravni generalnega direktorja, praktični vodnik Komisije za etiko in ravnanje uslužbencev vsebujejo standardno priporočilo vsemu njenemu osebju, naj preverijo poverilnice zastopnikov interesov, da se zagotovi, da so registrirani v registru za preglednost. Če niso vpisani v register, se osebju svetuje, naj jih pred kakršnimi koli nadaljnjimi stiki vedno pozovejo k registraciji.

Obenem Komisija v skladu s svojimi ustreznimi pravilniki²¹ v svoje strokovne skupine imenuje samo registrirane zastopnike interesov. Navedena zahteva po predhodni registraciji

¹³ *Guidelines on the occasional attendance of third parties, including interest representatives, at meetings of the Council or its preparatory bodies* (Smernice o občasni udeležbi tretjih oseb, vključno z zastopniki interesov, na sestankih Sveta ali njegovih pripravljalnih teles), 22. julij 2021.

¹⁴ Člen 7 Sklepa Komisije z dne 31. januarja 2018 o kodeksu ravnanja članov Evropske komisije (C(2018) 700), (UL C 65, 21.2.2018, str. 7).

¹⁵ Točka V Delovnih metod Evropske komisije.

¹⁶ Sklep Komisije 2014/838/EU, Euratom z dne 25. novembra 2014 o objavi informacij o sestankih generalnih direktorjev Komisije z organizacijami ali samozaposlenimi osebami (UL L 343, 28.11.2014, str. 19).

¹⁷ Sklep Komisije 2014/839/EU, Euratom z dne 25. novembra 2014 o objavi informacij o sestankih članov Komisije z organizacijami ali samozaposlenimi osebami (UL L 343, 28.11.2014, str. 22).

¹⁸ Informacije, ki se objavijo, vključujejo datum in lokacijo sestanka, ime člana Komisije in/ali člana kabineta ali generalnega direktorja, ime zastopnika interesov, tj. organizacije ali samozaposlene osebe, ter temo sestanka. Objavijo se v dveh tednih po sestanku.

¹⁹ Na istega registracijskega zavezanca se lahko nanaša več kot en sestanek.

²⁰ Zlasti namenske spletne strani o preglednosti spletišč članov Komisije oziroma generalnih direktorjev Komisije.

²¹ Člen 8 Sklepa Komisije z dne 30. maja 2016 o določitvi horizontalnih pravil o ustanovitvi in delovanju strokovnih skupin Komisije (C(2016) 3301).

velja tako za člane tipa „B“²² kot člane tipa „C“²³. Če se tem članom registracija v registru za preglednost začasno prekliče ali izbriše, jih Komisija do ponovne registracije v registru za preglednost začasno odstrani iz strokovnih skupin, katerih člani so.

Komisija kot dodatni ukrep za izboljšanje preglednosti in spodbujanje registracije zagotavlja samodejna opozorila za registracijske zavezance, ki so v zvezi z določenimi področji politike izrazili interes za začetek javnih posvetovanj ali načrtov na zadevnih področjih. Prispevki registracijskih zavezancev se obenem obdelujejo ločeno od prispevkov neregistriranih anketirancev²⁴.

IV. Dejavnosti sekretariata registra za preglednost

Splošne letne prednostne naloge, kot jih je določil upravni odbor za register za preglednost, so bile v letu 2022 naslednje:

- polno delujoč register;
- racionalizacija notranjih postopkov;
- boljša kakovost podatkov in večja varnost za uporabnike registra za preglednost;
- nadaljevanje dejavnosti ozaveščanja in
- sodelovanje z Evropskim računskim sodiščem pri njegovi napovedani reviziji registra za preglednost.

Sekretariat si je prizadeval za uresničitev teh letnih prednostnih nalog, med drugim z zaključkom prehodnega obdobja za registracijske zavezance, okrepljenim preverjanjem upravičenosti, okrepljeno podporo službe za pomoč uporabnikom in uvedbo številnih izboljšav platforme informacijske tehnologije v povezavi s svojimi vsakodnevnimi dejavnostmi, kot so opisane v nadaljevanju.

1. Spremljanje kakovosti podatkov

Register za preglednost prikazuje trenutno stanje lobističnih dejavnosti, ki jih opravljajo zastopniki interesov, v zvezi z nedavnim oblikovanjem ali izvajanjem ciklov politik in postopkov odločanja v institucijah Unije, vključno s specifičnimi podrobnostmi o glavnih zakonodajnih predlogih ali politikah, h katerim so dejavnosti usmerjene. To pojasnjuje, zakaj se podatki stalno spreminjajo in zakaj se nekateri zastopniki interesov registrirajo le za omejeno obdobje, medtem ko drugi v podatkovni zbirki ostajajo dlje.

Zastopniki interesov se z registracijo zavezujejo k zagotavljanju informacij, ki so v času registracije popolne, posodobljene in nezavajajoče, obenem pa so izključno odgovorni za natančnost svojih registracijskih podatkov. V ta namen se registracijske zavezance spodbuja, naj predložene informacije ob vsaki večji spremembi takoj pregledajo in posodobijo ter izvajajo obvezno letno posodobitev registracije, da ostanejo vpisani v register za preglednost.

²² Posamezniki, ki zastopajo skupni interes deležnikov na določenem področju politike.

²³ Organizacije v širšem smislu, vključno s podjetji, združenji, nevladnimi organizacijami, sindikati, univerzami, raziskovalnimi inštituti, odvetniškimi pisarnami in svetovalnimi službami.

²⁴ Better Regulation Guidelines of the European Commission (Smernice Evropske komisije za boljše pravno urejanje) (SWD(2017) 350), zlasti poglavje VII o smernicah za posvetovanje z deležniki.

Opominjanje registracijskih zavezancev o njihovih obveznostih ter zagotavljanje najboljše možne kakovosti podatkov v registru za preglednost je ena glavnih nalog sekretariata. V okviru svojih splošnih dejavnosti spremljanja je sekretariat v letu 2022 preveril skupno 6 816 subjektov²⁵, ki so bodisi predložili vlogo za registracijo ali pa so že bili vpisani v register za preglednost²⁶, število preverjanj pa se je tako v primerjavi s predhodnim letom več kot podvojilo. Ta preverjanja so obsegala preglede v fazi predložitve vloge, ciljno usmerjena preverjanja kakovosti že registriranih subjektov ter morebitne dodatne preglede, ki se izvajajo v okviru postopkov preiskav.

Faza predložitve vloge: po koncu prehodnega obdobja se je skupno število registracijskih zavezancev zmanjšalo²⁷, vzporedno s tem pa se je izboljšala kakovost informacij, ki so na voljo v registru. Sekretariat ocenjuje upravičenost in kakovost podatkov vseh novih vlog za registracijo, preden se te lahko potrdijo in objavijo v registru. To pripomore k izboljšanju tako ustreznosti kot doslednosti zagotavljenih podatkov. Med 2 976 vlogami, prejetimi leta 2022 (+/- osem na dan), je bilo 1 817 vlog (61 %) sprejetih in aktiviranih po postopku preverjanja, kar v večini primerov pomeni, da mora prosilec vlogo posodobiti ali popraviti.

Ciljno usmerjena preverjanja: poleg dnevnih preverjanj sekretariat uporablja tudi bolj ciljno usmerjen pristop, zlasti v okoliščinah, ko upravičeno meni, da registracije ne zagotavljajo točnih informacij, ki se zahtevajo. V letu 2022 je sekretariat opravil 4 238 ciljno usmerjenih preverjanj kakovosti. Od tega:

- so bili pri 1 872 preverjanjih zagotavljeni podatki zadovoljive kakovosti (44,1 %);
- je 1 492 registracijskih zavezancev, s katerimi je sekretariat stopil v stik, posodobilo svojo registracijo (35,2 %);
- je bilo 578 registracijskih zavezancev po preverjanju izbranih iz registra zaradi neizpolnjevanja pogojev ali ker niso posodobili registracije (13,6 %);
- 296 preverjanj ob koncu leta 2022 še ni bilo zaključenih (6,9 %).

Ker so ciljno usmerjena preverjanja osredotočena na registracije, pri katerih je ugotovljena ali bi lahko obstajala neskladnost ali neka druga težava, je stopnja napačnih ali nezadostnih podatkov pri teh registracijah predvidoma že na začetku visoka. Septembra 2022 sta dve nevladni organizaciji, ki se ukvarjata s preglednostjo²⁸, institucijam predložili seznam 431 specifičnih subjektov z domnevno čezmernimi izdatki za lobiranje ali napačno kategorizacijo zastopanih interesov. Sekretariat je pri vseh teh vpisih²⁹ skrbno preveril izpostavljene težave in morebitne druge neskladnosti ter težave tudi zelo uspešno rešil (samo 3 % vpisov so bili že na začetku pravilni, v 59 % primerov je registracijski zavezanec zagotovil zadovoljivo posodobitev, 38 % zavezancev pa je bilo iz registra izbranih).

²⁵ Nekateri subjekti so bili v letu 2022 preverjeni več kot enkrat, zato je bilo skupno število preverjanj višje.

²⁶ Leta 2021 je bilo skupaj opravljenih 3 360 preverjanj vsebine registra, kar je bilo zaradi prehoda na nov obvezni sistem nižje.

²⁷ Zmanjšanje s 13 366 registracijskih zavezancev na dan 31. decembra 2021 na 12 425 zavezancev na dan 31. decembra 2022.

²⁸ Corporate Europe Observatory in LobbyControl.

²⁹ Vsi registracijski zavezanci so bili registrirani na podlagi predhodnega Medinstitucionalnega sporazuma, tj. pred septembrom 2021, vendar sekretariat še ni opravil preverjanja kakovosti njihovih spremenjenih registracij, prilagojenih zahtevam glede informacij na podlagi novega pravnega okvira.

2. Služba za pomoč uporabnikom

Sekretariat zagotavlja storitev službe za pomoč uporabnikom, ki odgovarja na vse vrste vprašanj o registru za preglednost prek večjezičnega spletišča (zavihek „Kontakt“), ki je na voljo prosilcem in registracijskim zavezancem ter javnosti. Sekretariat si prizadeva zagotoviti pomoč, kolikor hitro je to mogoče, na splošno pa se odzove v 48 urah.

Leta 2022 je sekretariat odgovoril na 2 056 poizvedb, med katerimi so bile zahteve za informacije o registru za preglednost, ki so jih vložili deležniki, raziskovalci in posamezniki, ter zahteve za tehnično podporo in smernice, ki so jih prosilci in registracijski zavezanci vložili med registracijskim postopkom ali pri soočanju s tehničnimi težavami. Število prejetih vprašanj je bilo v primerjavi z letom 2021 znatno višje, kar je verjetno posledica uvedbe novega sistema³⁰. Posebej veliko število registracijskih zavezancev je iskalo pomoč, ko so do svoje registracije skušali dostopati z novim sistemom za avtentikacijo EU Login, uvedenim leta 2022, ki naj bi uporabnikom zagotovil varnejšo izkušnjo (glej oddelek 6 o tehničnem razvoju).

3. Preiskave

Sekretariat poleg spremljanja kakovosti podatkov v registru za preglednost obravnava prejete pritožbe in izvaja preiskave na lastno pobudo v skladu s postopki iz Priloge III k Medinstitucionalnemu sporazumu. Pri tem deluje v skladu s temeljnima načeloma sorazmernosti in dobrega upravljanja.

„Pritožba“ se nanaša na postopek, ko je sekretariat opozorjen na trditve, da registracijski zavezanec krši kodeks ravnanja. Vsaka fizična ali pravna oseba, ki navede take trditve zoper registracijskega zavezanca, lahko pri sekretariatu vloži pritožbo, tako da na [spletišču](#) registra za preglednost izpolni ustrezen obrazec in predloži podpirne dokaze.

„Preiskava na lastno pobudo“ se nanaša na postopek, pri katerem sekretariat glede na prejete ali ugotovljene informacije preveri, ali je nek registracijski zavezanec upravičen, da ostane vpisan v register, kar lahko pomeni, da do vpisa v register ni več upravičen, če ne opravlja ustreznih dejavnosti ali ne upošteva kodeksa ravnanja.

Leta 2022 je sekretariat zaključil pet nerešenih pritožb iz prejšnjega leta, potem ko so zadevni registracijski zavezanci posodobili registracijo ali drugače predložili zadovoljiva pojasnila.

Leta 2022 je sekretariat prejel 65 novih pritožb. Zelo visoko število pritožb v primerjavi s predhodnim letom³¹ kaže na vse večjo prepoznavnost registra za preglednost in njegovega mehanizma za pritožbe. Med temi pritožbami je bilo deset ugotovljenih kot nedopustnih, saj se niso nanašale na zadeve, ki sodijo na področje uporabe registra za preglednost (npr. osebne pritožbe ali pritožbe v zvezi s potrošniki). Med 55 dopustnimi pritožbami jih je bilo leta 2022 44 zaključenih s pozitivnim rezultatom v smislu polnega sodelovanja zadevnih registracijskih zavezancev, pri ostalih 11 pa je ob koncu leta še potekala preiskava. Več kot polovica zadevnih dopustnih pritožb se je nanašala na trditve, da zadevni registracijski zavezanci ne upoštevajo točke (f) kodeksa ravnanja glede točnosti in popolnosti informacij, posredovanih

³⁰ Leta 2021 je sekretariat odgovoril na 1 255 poizvedb in zahtev.

³¹ Leta 2021 je sekretariat prejel 29 novih pritožb.

v registraciji. Zadevni registracijski zavezanci so te primere rešili v roku 20 delovnih dni po prejemu obvestila.

Drugi primeri so se nanašali na domnevne kršitve točke (b) kodeksa, pri kateri morajo registracijski zavezanci navesti stranke ali člane, ki jih zastopajo. Kar zadeva pričakovanja javnosti, je očitno prisotna vse večja zaskrbljenost glede osnovnih interesov, ki jih neka organizacija spodbuja v smislu povezanosti, članstva in celo sponzorstva, tj. informacij, ki morajo biti navedene v registraciji.

Sekretariat si pri vodenju preiskave vedno prizadeva zagotoviti konstruktiven dialog z zadevnimi registracijskimi zavezanci, da se v največji možni meri pojasnijo in razrešijo ugotovljene težave, preden se sprejmejo potrebni ukrepi. Leta 2022 se sekretariatu ni zdelo potrebno izvesti ukrepov zoper registracijskega zavezanca na podlagi točke 8 Priloge III k Medinstitucionalnemu sporazumu.

Leta 2022 je sekretariat v 13 primerih začel preiskavo na lastno pobudo zoper registrirane subjekte, med katerimi jih ob koncu leta pet še ni bilo zaključenih.

Zlasti v okviru ukrepov, sprejetih na ravni EU v odziv na rusko vojno agresijo proti Ukrajini, je upravni odbor registra za preglednost na svojem sestanku dne 12. julija 2022 izdal splošna navodila sekretariatu, naj izvede preiskavo o vseh registriranih zastopnikih interesov s sedežem v Ruski federaciji zaradi morebitne kršitve točke (e)³² kodeksa ravnanja ter kot preventivni ukrep začasno prekliče njihove registracije. Sekretariat je v okviru tega začel preiskavo v zvezi z desetimi registracijskimi zavezanci. Do konca leta je bilo sedem od teh preiskav zaključenih in pri dveh registracijskih zavezancih je bil začasen preklic odpravljen, ostali registracijski zavezanci pa so bodisi sami izbrisali svoje registracije ali pa je bilo ugotovljeno, da niso več upravičeni, da ostanejo vpisani v register. Vsi primeri so bili zaključeni v začetku leta 2023.

Glede na mednarodni okvir je sekretariat na spletišču registra za preglednost ozaveščal o Sklepu Sveta (SZVP) 2022/884 z dne 3. junija 2022 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 153, 3.6.2022, str. 128) ter njegovem pomenu za prosilce in registracijske zavezance. Ta sklep bi lahko vplival na zastopnike interesov, ki zagotavljajo poslovno svetovanje in svetovanje pri upravljanju ali storitve odnosov z javnostmi vladi Rusije ali pravnim osebam, subjektom ali organom s sedežem v Rusiji.

4. Sestanki upravnega odbora v letu 2022

Sekretariat je pripravil drugi sestanek upravnega odbora, ki je potekal 12. julija 2022. Na tem sestanku je upravni odbor sprejel naslednje odločitve:

- potrdil je rotacijo predsedujočih, o kateri je bil sprejet dogovor na njegovem ustanovnem sestanku, ter predsedovanje upravnemu odboru s strani Sveta v letu 2023;
- ponovno je za koordinatorko sekretariata imenoval vodjo enote Komisije, pristojne za preglednost, in sicer za dodaten enoletni mandat do konca leta 2023;

³² (e) ne škodujejo ugledu registra ali institucijam Unije in ne uporabljajo njihovih logotipov brez izrecnega dovoljenja (Priloga I k Medinstitucionalnemu sporazumu).

- sprejel je letno poročilo za leto 2021, se strinjal, da ga bo predložil institucijam podpisnicam ter ga objavil na spletišču registra za preglednost;
- določil je letne prednostne naloge registra za preglednost za leto 2023, skupaj z oceno proračunskih sredstev in deležem za izvajanje teh prednostnih nalog za vsako institucijo podpisnico³³;
- seznanil se je z oceno sekretariata o deset let stari platformi informacijske tehnologije, ki podpira delovanje registra za preglednost, ter sekretariatu naročil, naj izvede projekt za celovito prenovo tega orodja;
- v zvezi z zgoraj navedenim je sekretariatu izdal splošna navodila.

Vsi dokumenti v zvezi s sestankom upravnega odbora, vključno z dnevnim redom in zapisnikom, so objavljeni na [podstrani o upravljanju](#) spletišča registra za preglednost.

5. Usmerjanje in ozaveščanje

Sekretariat izdaja smernice, v katerih so podrobneje pojasnjene nekatere določbe Medinstitucionalnega sporazuma. Te smernice so posledica rednih izmenjav z deležniki in so namenjene podpori prosilcem in registracijskim zavezancem pri njihovih prizadevanjih, da zagotovijo točne informacije in se izognejo pogostim napakam.

Sekretariat lahko pri izvajanju svojih dejavnosti spremljanja obenem povabi subjekte, naj se registrirajo v register za preglednost, kjer je to ustrezno. Sekretariat med deležniki izvaja redne dejavnosti komuniciranja in ozaveščanja o orodju. V letu 2022 je med drugim organiziral informativna srečanja in izmenjave z različnimi deležniki³⁴ in univerzitetnimi študenti³⁵, imel pa je tudi stike in izmenjave dobrih praks s podobnimi organi na nacionalni ali evropski ravni³⁶.

Vse tri institucije so si še naprej prizadevale za ozaveščanje o registru za preglednost znotraj vsake institucije, tudi z namenskim obveščanjem in usposabljanjem osebja³⁷.

6. Tehnični razvoj

³³ Ocena proračunskih sredstev za leto 2023 je na voljo na [spletišču](#). Dogovorjeni so bili naslednji deleži: Komisija: 57 %; Parlament: 33 %; Svet: 10 %.

³⁴ Evropska zveza svetovalnih podjetij za javne zadeve (EPACA), Združenje strokovnjakov za evropske zadeve (SEAP), Evropski center za javne zadeve (ECPA), Delegacija foruma Freshfel za Vzhodno Afriko, Svet za javne zadeve (PAC), Auge Consultoria (EUVP) in Expertisecentrum Europa.

³⁵ Univerza v Maastrichtu (študenti magistrske stopnje evropskih študij ter Fakultete za humanistične in družbene vede), Univerza v Rennesu, Univerzitetni inštitut v Ženevi, Katoliška univerza v Leuvnu in Visoka šola v Osnabrücku.

³⁶ Francoska visoka oblast za preglednost v javnem življenju (HATVP), Evropska mreža registrov lobistov (ELRN), člani parlamentov držav Balkana, Helenski organ za preglednost, francoski senat in deželni zbor dežele Turingije.

³⁷ To vključuje 26 informativnih srečanj o zastopanju interesov za osebe in akreditirane asistente v Evropskem parlamentu. Komisija je zagotovila tudi pet takih usposabljanj za svoje osebe ter prilagojene predstavitve za kabinete članov Komisije in njihovo mrežo kontaktnih oseb za preglednost in etiko. V Svetu je bila izvedena vrsta dejavnosti obveščanja in ozaveščanja za pojasnjevanje Medinstitucionalnega sporazuma in praktičnega izvajanja Sklepa Sveta (EU) 2021/929, zlasti za upravljavce. Osebe sekretariata je obenem na platformi Komisije EU Policymaking Hub izvedlo namenski tečaj ozaveščanja/usposabljanja za upravljavce in osebe iz institucij, organov, uradov in agencij EU.

Sekretariat usklajuje razvoj rešitev informacijske tehnologije za izboljšanje registra za preglednost.

S 3. oktobrom 2022 je sekretariat uvedel sistem EU Login kot bolj varen način avtenticiranja uporabnikov registra za preglednost. EU Login je orodje za avtenticacijo, ki se sedaj uporablja za številne aplikacije in sisteme EU. S tehnologijo, ki jo je razvila in jo redno vzdržuje skupina strokovnjakov za varnost, omogoča varnejši dostop. Z novo metodo avtenticiranja se izboljšuje varnost sistema registra za preglednost, saj se prejšnji enotni skupni račun za organizacijo nadomešča z osebno identifikacijo na podlagi uporabniških računov za vsakega posameznega uporabnika. Uvedeni so bili dodatni varnostni ukrepi, kot sta strožja politika gesel in dvofaktorska avtenticacija. Za lažji prehod na nov sistem avtenticacije je sekretariat na spletišču registra za preglednost objavil [podrobna pogosto zastavljena vprašanja](#).

Sekretariat je leta 2022 v zvezi z navodili, ki jih je prejel od upravnega odbora, izvedel podrobno oceno delovanja platforme informacijske tehnologije za register za preglednost, tako da je ustanovil začasno delovno skupino za informacijsko tehnologijo, ki jo sestavljajo ustrezne službe za informacijsko tehnologijo vseh treh institucij. Sledilo je priporočilo, naj se obstoječa infrastruktura registra za preglednost nadomesti z novo najsodobnejšo digitalno platformo za prilagoditev sodobnim standardom tehnološke in informacijske varnosti ter krepitev uporabniške izkušnje. Ocena poslovnih potreb novega sistema, ki bo predvidoma razvit v prihodnjih letih, se je začela konec leta 2022.

7. Revizija Evropskega računskega sodišča o lobiranju v politiki EU in procesu odločanja

Evropsko računsko sodišče opravlja podrobno revizijo registra za preglednost z naslovom „Lobiranje pri zakonodajalcih“, da bi ocenilo, ali je register za preglednost učinkovito orodje za zagotavljanje preglednosti dejavnosti lobiranja v procesu odločanja v EU. Sekretariat je od začetka revizije dne 14. julija 2022 sodeloval z revizorji, da bi zagotovil vse potrebne informacije in podporo ter pomagal zagotoviti, da bo z rezultati revizije mogoče oblikovati koristna priporočila in podlago za nadaljnji razvoj registra. Rezultati revizije bodo predvidoma objavljeni jeseni 2023³⁸.

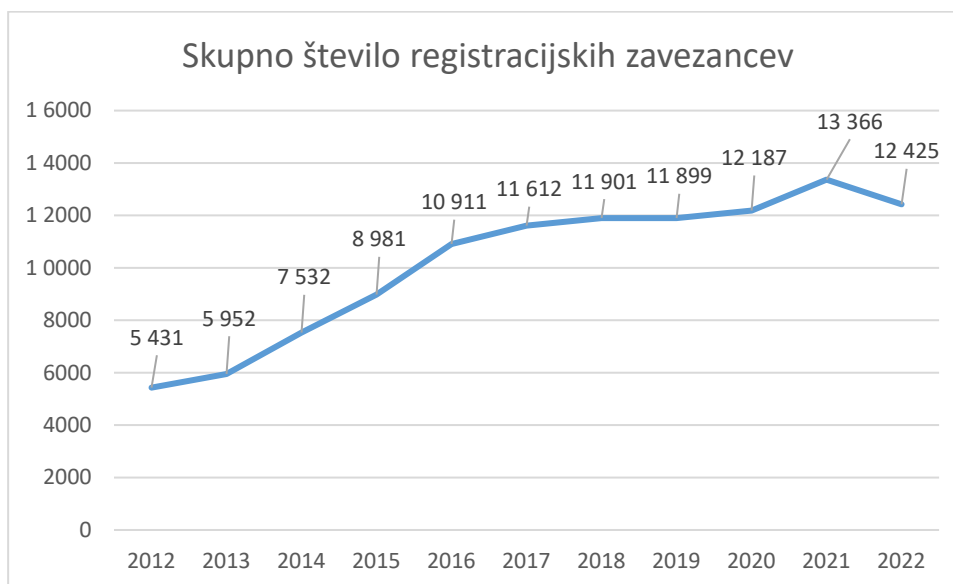
³⁸ Glej Delovni program Evropskega računskega sodišča za leto 2023: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/WP2023/WP2023_EN.pdf.

V. Statistični podatki

Z začetkom veljavnosti Medinstitucionalnega sporazuma se je spremenila tipologija registracijskih zavezancev v registru za preglednost. Registracijski zavezanci se sedaj razvrstijo v eno od treh vrst zastopanih interesov, pri čemer za vsako kategorijo veljajo različni razponi finančnih informacij.

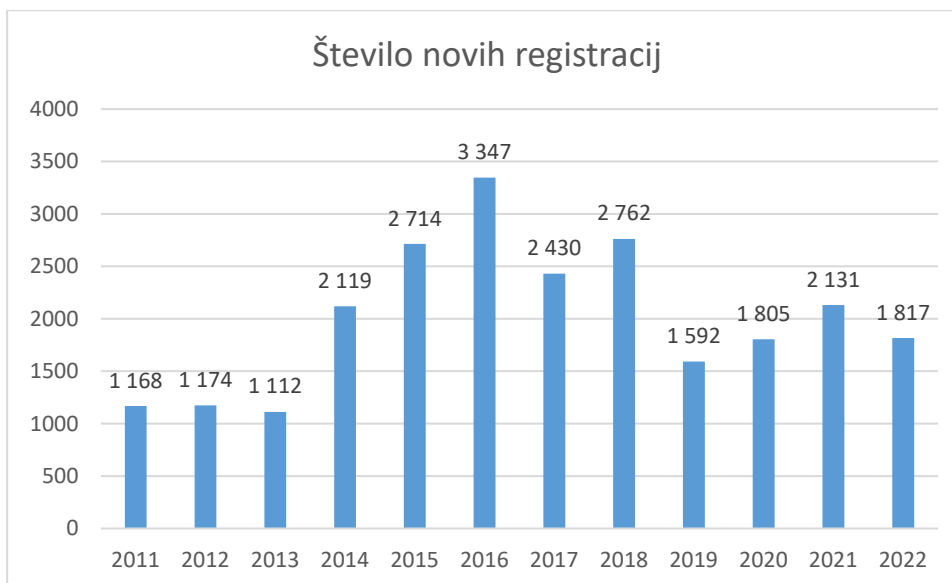
1. Razvoj registra za preglednost

Register za preglednost se je ves čas stalno povečeval³⁹ od prvotne skupne javne podatkovne zbirke Evropskega parlamenta in Evropske komisije do sedanje tristranske obvezne sheme. Vendar se je ta trend po izvajanju novega Medinstitucionalnega sporazuma upočasnil. Zlasti s preходом in povečanim preverjanjem upravičenosti se je skupno število registracijskih upravičencev znatno zmanjšalo, in sicer s 13 366 na 12 425 ob koncu leta 2022.

Spodnji graf prikazuje spremembe števila novih registracij in zajema zastopnike interesov, ki so se registrirali v obdobju 12 mesecev, in sicer med 1. januarjem 2022 in 31. decembrom 2022, ter ki so bili ob koncu navedenega obdobja še vedno dejavni. Nižje število novih registracijskih upravičencev v letu 2022 je treba primerjati s skupnim številom 2 976 vlog, ki jih je v navedenem letu prejel sekretariat (+/- osem na dan), saj je bilo po preverjanju upravičenosti sprejetih in aktiviranih le 1 817 vlog (61 %). Zaradi dodatnega preverjanja na stopnji oddaje vloge je bila rast števila novih registracijskih upravičencev v primerjavi s prejšnjimi leti počasnejša.

³⁹ 31. decembra 2021 je bilo 13 366 registracijskih upravičencev.

2. Zastopani interesi

Ti novi registracijski zavezanci so bili razčlenjeni v naslednje oddelke:

Strokovna svetovalna podjetja	552
Odvetniške pisarne	84
Samozaposleni svetovalci	143
Podjetja in skupine	3 035
Trgovinska in poslovna združenja	2 630
Sindikati in poklicna združenja	967
Nevladne organizacije, platforme in mreže ter podobne organizacije	3 483
Možganski trusti in raziskovalne ustanove	561
Akademske ustanove	315
Organizacije, ki zastopajo cerkve in verske skupnosti	51
Združenja in mreže javnih organov	161
Subjekti, uradi ali mreže, ki so jih vzpostavile tretje države	2
Druge organizacije, javni ali javno-zasebni subjekti	441

3. Geografski podatki

Registracija v registru za preglednost ni omejena na zastopnike interesov s sedežem v EU, vendar največja skupina zastopnikov interesov izvaja svoje dejavnosti v Belgiji. Razlog je verjetno v tem, da imajo institucije EU sedež v Bruslju. Ker pa področje uporabe zakonodaje in politike EU vpliva tudi na posameznike in podjetja zunaj EU ter lahko vpliva na trgovino in druge zunanje odnose zunaj meja 27 držav članic, se ta globalni vpliv kaže tudi v registru za preglednost.

4. Obiski spletišča registra za preglednost

V letu 2022 se je število obiskov spletišča registra za preglednost bistveno povečalo, saj jih je bilo skupno 431 345⁴⁰. Za namene tega statističnega pregleda je „obisk“ opredeljen kot obiskovalec, ki prvič dostopa do spletišča. Če isti obiskovalec ostane na eni strani več kot 30 minut po svojem zadnjem ogledu, se to šteje za nov obisk. V povprečju to pomeni približno 36 000 obiskov na mesec.

Približno 71 % obiskovalcev spletišča je funkcijo iskanja uporabljalo v angleščini, tudi domača stran je bila najpogosteje obiskana v angleščini, v padajočem vrstnem redu pa ji sledijo francoščina, nemščina, španščina in italijanščina. Skoraj 85 % obiskov je izviralo iz Evrope, sledilo pa je 10 % obiskov iz Severne Amerike. V Evropi je 25,5 % obiskov spletišča izviralo iz Belgije, sledili so obiski iz Nemčije (11 %), Francije (9,5 %) in Združenega kraljestva (6,5 %).

V letu 2022 je bil konsolidirani nabor podatkov registra za preglednost prenesen na portal data.europa.eu in bil 11. najpogosteje obiskani nabor podatkov med več kot 1 500 000⁴¹ nabori podatkov, ki so tam objavljeni. Nabori podatkov omogočajo uporabnikom, da (v obliki XML ali Excel) prenesejo seznam oseb, akreditiranih za dostop do prostorov Evropskega parlamenta, in seznam organizacij v registru za preglednost iz preteklih nekaj let.

⁴⁰ V primerjavi s 326 700 obiski v letu 2021.

⁴¹ Nabori podatkov iz institucij, agencij in organov EU, držav članic in drugih držav ter nekaterih lokalnih organov.

VI. Sklepne ugotovitve

Leto 2022 je bilo za register za preglednost zelo dejavno. Z novim obveznim sistemom se je povečala uporaba registra kot informacijskega in referenčnega orodja za spremljanje dejavnosti zastopanja interesov na ravni EU. To je mogoče opaziti v povečanem številu vlog za registracijo in večjem številu obiskov spletišča registra, četudi se je stopnja rasti registriranih organizacij in drugih subjektov v splošnem zmanjšala. Kar zadeva neposredne zahteve za podporo službe za pomoč uporabnikom, dejavnosti komuniciranja in ozaveščanja, spremljanje kakovosti podatkov in preiskave v zvezi z registracijskimi upravičenci, je torej sekretariat imel zelo delovno leto.

Uresničil je letne prednostne naloge registra, med drugim z zaključkom prehodnega obdobja za registracijske zavezance, okrepljenim preverjanjem upravičenosti, okrepljeno podporo službe za pomoč uporabnikom in uvedbo številnih izboljšav platforme informacijske tehnologije v povezavi s svojimi vsakodnevnimi dejavnostmi, ki so podrobno opisane v poročilu.

Kot javno orodje ima register za preglednost pomembno vlogo pri ohranjanju zaupanja javnosti in krepitvi odgovornosti v okviru širše politike institucij EU glede preglednosti ter pri prikazovanju skupne zavezanosti institucij EU k spodbujanju preglednega in etičnega zastopanja interesov, kar je v trenutnem okolju še posebej pomembno.